

NOVELIZACJA KODEKSU KARNEGO Z 20 LUTEGO 2015 R.
OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
LUBLIN, 26 MAJA 2015 R.

W dniu 26 maja 2015 r. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. *Nowelizacja Kodeksu karnego z 20 lutego 2015 r.* Jej organizatorami były: Katedra Prawa Karnego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury oraz Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy. Konferencja dotyczyła kwestii związanych z wejściem w życie w dniu 1 lipca 2015 r. istotnych zmian w przepisach Kodeksu karnego z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.). Jej zasadniczym celem było kompleksowe przedstawienie i analiza przepisów prawa karnego materialnego, zmienionych lub wprowadzonych do porządku prawnego w ramach nowelizacji tej ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. Poza prelegentami w konferencji uczestniczyli reprezentanci wielu ośrodków naukowych z całego kraju, a także przedstawiciele zawodów prawniczych – adwokatów, radców prawnych, sędziów i prokuratorów.

Otwarcia konferencji dokonał ks. prof. dr hab. Piotr Stanisław, Dziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II; wprowadzenia do tematyki prezentowanych referatów – SSA Leszek Pietraszko, Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Konferencja podzielona została na dwie sesje, moderowane odpowiednio przez prof. dr hab. Krzysztofa Wiaka oraz prof. dr hab. Igora Zgolińskiego.

Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Michał Królikowski (UW). W referacie pt. *Priorytety reformy Kodeksu karnego* przedstawił genezę projektu nowelizacji Kodeksu karnego, wskazując w szczególności wkład prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego. Prezentując kształtowanie się nowych przepisów na poszczególnych etapach procesu legislacyjnego, wyjaśnił również źródło rozbieżności pomiędzy treścią projektu a uchwaloną przez Sejm ustawą nowelizującą Kodeks karny.

Prof. dr hab. Tadeusz Bojarski (UMCS) w wystąpieniu pt. *Uwagi do zmian w zakresie ogólnych zasad odpowiedzialności karnej* omówił najważniejsze zmiany wprowadzone w części ogólnej Kodeksu karnego. Analizie poddał w szczególności nowelizacje przepisów dotyczących zasad odpowiedzialności karnej oraz wyłączenia odpowiedzialności karnej.

Temat *Kary mieszanej* podjęła prof. dr hab. Alicja Grześkowiak (Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy). W referacie wyjaśniona została specyfika nowej instytucji prawa karnego, na gruncie której w sprawach o występki zagrożony karą pozbawienia wolności, niezależnie od dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego w ustawie za dany czyn, sąd może orzec jednocześnie karę pozbawienia wolności w wymiarze nieprzekraczającym 3 miesięcy, a jeżeli górna granica ustawowego zagrożenia wynosi przynajmniej 10 lat – 6 miesięcy, oraz karę ograniczenia wolności do lat 2. Prelegentka zwróciła również szczególną uwagę na charakter kary mieszanej, umożliwiającą sądowi wybór najbardziej odpowiedniej sankcji dla osiągnięcia celu wychowawczego wymierzonej kary.

W kolejnym wystąpieniu, pt. *Przepis art. 37a k.k. – ustawowy wymiar kary czy dyrektywa sądowego wymiaru kary?*, prof. dr hab. Andrzej Sakowicz (Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury) odniósł się do specyfiki fakultatywnego orzekania kary grzywny lub ograniczenia wolności zamiast kary pozbawienia wolności. Podejmowane zagadnienie dotyczyło w głównej mierze wyboru sposobu wymiaru kary indywidualnemu sprawcy.

Ostatnim wystąpieniem w ramach pierwszej sesji konferencji był referat prof. dr hab. Igora Zgolińskiego (Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy) – *Dozór elektroniczny jako instrument prawa karnego – uwagi na kanwie nowelizacji k.k. i k.k.w.* Prelegent odniósł się w szczególności do kwestii związanych ze stosowaniem systemu dozoru elektronicznego w ramach orzekania kary ograniczenia wolności (art. 34 § 1a k.k.) oraz środków karnych – zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 41a § 1 k.k.) oraz zakazu wstępu na imprezę masową (art. 41b § 2 k.k.). W referacie poruszył także kwestie związane z wykonywaniem dozoru elektronicznego na gruncie przepisów rozdziału VIIa Kodeksu karnego wykonawczego.

Po przerwie, w drugiej sesji konferencji, referaty zaprezentowali przede wszystkim pracownicy Katedry Prawa Karnego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Jako pierwsza, problematykę *Kary*

łącznej po nowelizacji z 20 lutego 2015 r., podjęła dr Małgorzata Gałązka. W referacie odniosła się m.in. do kwestii podstawy orzeczenia kary łącznej, łączenia poszczególnych kar, granic wymiaru kary łącznej i łączenia kary łącznej. Omówienie miało charakter porównawczy – poprzez zestawienie dotychczasowego stanu prawnego z treścią przepisów obowiązujących po nowelizacji.

Dr Damian Szeleszczuk w wystąpieniu pt. *Nowe ujęcie środków karnych i kompensacyjnych* wskazał na znaczenie zmian zachodzących w obecnym systemie środków penalnych. Prelegent zwrócił szczególną uwagę na charakter nowego rozdziału Va Kodeksu karnego, dotyczącego przepadku i środków kompensacyjnych.

W referacie pt. *Zmiany w zakresie środków probacyjnych* dr Sławomir Hyps odniósł się do kierunków zmian w przepisach regulujących dopuszczalność i stosowanie środków związanych z poddaniem sprawcy próbie. Zwrócił uwagę m.in. na dostosowywanie środków probacyjnych do nowelizacji w zakresie kar, środków karnych i środków kompensacyjnych, rozszerzenia zastosowania warunkowego umorzenia postępowania oraz zawężenia zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Kolejnym prelegentem był prof. dr hab. Czesław P. Kłak (Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Rzeszowie), który podjął temat *Środków zabezpieczających po nowelizacji*. Przedstawił kompleksowo istotne zmiany zachodzące w rozdziale X Kodeksu karnego, związane przede wszystkim z wprowadzeniem do ustawy katalogu środków zabezpieczających – elektronicznej kontroli miejsca pobytu, terapii, terapii uzależnień oraz pobytu w zakładzie psychiatrycznym, a także związane z tym kryteria i wymiar ich orzekania.

Ostatni referat – *Zmiany w zakresie części szczególnej Kodeksu karnego* – wygłosił prof. dr hab. Krzysztof Wiak. Wystąpienie obejmowało zestawienie dotychczasowych przepisów z części szczególnej Kodeksu karnego z normami zmienionymi w wyniku nowelizacji z 20 lutego 2015 r. Prelegent odniósł się do zmian w zakresie podstaw orzekania przepadku na gruncie przepisów art. 139 k.k. i art. 140 § 4 k.k., korzystania z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych przez osoby działające w obronie koniecznej (art. 231b k.k.), kryminalizacji niepowrócenia do zakładu psychiatrycznego (art. 242 § 2 k.k.), niestosowania się do zakazów i nakazów oraz obowiązków związanych z orzeczonym środkiem karnym (art. 244 k.k. i art. 244a § 2 k.k.). Ponadto poruszona została kwestia wprowadzenia kryminalizacji niestosowania się do obowiązków związanych z orzeczonym środkiem zabezpieczającym (art. 244b k.k.).

Po wystąpieniach odbyła się dyskusja, dotycząca w głównej mierze problematyki nowego ujęcia kary łącznej, a także praktycznych aspektów umorzenia postępowania na wniosek pokrzywdzonego, dopuszczalnego na podstawie przepisu art. 59a k.k.

Podsumowania i zamknięcia konferencji dokonał SSO Adam Czerwiński – Zastępca Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Podkreślił istotne znaczenie nowelizacji Kodeksu karnego z 20 lutego 2015 r. dla całego systemu prawa, zaznaczając w szczególności, że kwestie orzekania środków kompensacyjnych odznaczają się pewnym podobieństwem do odpowiednich instytucji prawa cywilnego.

*Zuzanna Gądzik**

* Mgr, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.